

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 48/19

Λουξεμβούργο, 11 Απριλίου 2019

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-619/18
Επιτροπή κατά Πολωνίας

Ο γενικός εισαγγελέας Tanchev προτείνει στο Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι οι διατάξεις της πολωνικής νομοθεσίας σχετικά με τη μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης

Τα επίμαχα μέτρα παραβιάζουν τις αρχές της ισοβιότητας των δικαστών και της δικαστικής ανεξαρτησίας

Στις 3 Απριλίου 2018, τέθηκε σε ισχύ ο νέος πολωνικός νόμος περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου (στο εξής: νόμος περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου). Βάσει του νόμου αυτού, το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου μειώθηκε στα 65 έτη. Το νέο όριο ηλικίας εφαρμόζεται από της ημερομηνίας της θέσεως σε ισχύ του νόμου, καταλαμβάνοντας και τους δικαστές που είχαν διορισθεί στο εν λόγω δικαστήριο πριν από την ημερομηνία αυτή. Η παράταση της ενεργού δικαστικής υπηρεσίας των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου πέραν της ηλικίας των 65 ετών είναι δυνατή, πλην όμως προϋποθέτει, αφενός, την υποβολή δηλώσεως περί της επιθυμίας των δικαστών να εξακολουθήσουν να ασκούν τα καθήκοντά τους και την υποβολή πιστοποιητικού με το οποίο να βεβαιώνεται ότι η κατάσταση της υγείας τους επιτρέπει την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και, αφετέρου, τη συγκατάθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας.

Επομένως, κατά τον εν λόγω νόμο, οι δικαστές οι οποίοι υπηρετούν στο Ανώτατο Δικαστήριο και έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος ηλικίας πριν από την ημερομηνία της θέσεως σε ισχύ του νόμου αυτού ή, το αργότερο, έως τις 3 Ιουλίου 2018 έπρεπε να συνταξιοδοτηθούν στις 4 Ιουλίου 2018, εκτός και αν είχαν υποβάλει, έως και τις 3 Μαΐου 2018, την ως άνω δήλωση και το σχετικό πιστοποιητικό και εφόσον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας είχε εγκρίνει την παράταση της θητείας τους στο Ανώτατο Δικαστήριο¹.

Η Επιτροπή άσκησε, στις 2 Οκτωβρίου 2018, προσφυγή λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η Πολωνία, μειώνοντας το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησεως και εφαρμόζοντάς το στους δικαστές που διορίστηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο έως τις 3 Απριλίου 2018, αφενός, και παρέχοντας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας τη διακριτική ευχέρεια να παρατείνει την ενεργό δικαστική υπηρεσία των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφετέρου, παρέβη το δίκαιο της Ένωσης².

Με διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2018, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου δέχθηκε το αίτημα της Επιτροπής να υπαχθεί η υπό κρίση υπόθεση στην ταχεία διαδικασία.

¹ Όσον αφορά τους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου που θα συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας μεταξύ της 4ης Ιουλίου 2018 και της 3ης Απριλίου 2019, αυτοί συνταξιοδοτούνται στις 3 Απριλίου 2019, εκτός και αν υποβάλουν, πριν από τις 3 Απριλίου 2019, τη δήλωση και το πιστοποιητικό που απαιτούνται και εφόσον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας εγκρίνει την παράταση της θητείας τους στο Ανώτατο Δικαστήριο. Όσον αφορά τους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι οποίοι διορίστηκαν σε αυτό πριν από τις 3 Απριλίου 2018 και οι οποίοι θα συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους μετά τις 3 Απριλίου 2019, ενδεχόμενη παράταση της ενεργού δικαστικής υπηρεσίας των δικαστών αυτών πέραν του 65ου έτους υπόκειται στο γενικό νομικό καθεστώς, συγκεκριμένα δε στην υποβολή δηλώσεως και πιστοποιητικού και στην παροχή εγκρίσεως εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας.

² Το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιπλέον, εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο, στο πλαίσιο διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, να υποχρεώσει την Πολωνία ³ να λάβει τα εξής προσωρινά μέτρα: 1) να αναστείλει την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων περί μειώσεως του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου· 2) να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο προκειμένου οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου τους οποίους αφορούν οι επίμαχες διατάξεις να έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τα καθήκοντά τους στην ίδια θέση, απολαύοντας ταυτόχρονα του ιδίου καθεστώτος και των ιδίων δικαιωμάτων και συνθηκών απασχολήσεως όπως και πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου· 3) να απέχει από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου που θα έχει ως σκοπό τον διορισμό δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο αντί των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου τους οποίους αφορούν οι διατάξεις αυτές, καθώς και οποιουδήποτε μέτρου που θα έχει ως σκοπό τον διορισμό του νέου πρώτου προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή τον καθορισμό του προσώπου το οποίο θα επιφορτισθεί με την ευθύνη να προϊσταται του Ανωτάτου Δικαστηρίου αντί του πρώτου προέδρου του έως τον διορισμό του νέου πρώτου προέδρου· 4) να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή, το αργότερο ένα μήνα μετά την κοινοποίηση της διατάξεως του Δικαστηρίου, εν συνεχεία δε καθ' έκαστο μήνα, όλα τα μέτρα τα οποία έχει λάβει ή σκοπεύει να λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως προς τη διάταξη αυτή.

Με διάταξη της 17ης Δεκεμβρίου 2018, το Δικαστήριο δέχθηκε όλα τα ως άνω αιτήματα μέχρι την έκδοση της αποφάσεως με την οποία θα περατωθεί η εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως ⁴.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή επισήμανε ότι, μολονότι οι επίμαχες εν προκειμένω διατάξεις του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου τροποποιήθηκαν με τον νόμο της 21ης Νοεμβρίου 2018, δεν είναι βέβαιο ότι ο τελευταίος αυτός νόμος αίρει τις προβαλλόμενες παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης και ότι, εν πάση περιπτώσει, εξακολουθεί να υφίσταται συμφέρον για την έκδοση αποφάσεως του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως αυτής, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που έχει η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης στην έννομη τάξη της Ένωσης.

Με τις προτάσεις του, οι οποίες δημοσιεύονται σήμερα, ο γενικός εισαγγελέας Evgeni Tanchev θεωρεί ότι απαιτείται χωριστή εκτίμηση όσον αφορά το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, αφενός, και όσον αφορά το άρθρο 47 του Χάρτη, αφετέρου. Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις θα πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες κατά το μέρος κατά το οποίο στηρίζονται στο άρθρο 47 του Χάρτη, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν προέβαλε επιχειρήματα συνδέοντα τα επίμαχα μέτρα με την εκ μέρους της Δημοκρατίας της Πολωνίας εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, όπως επιτάσσει το άρθρο 51, παράγραφος 1, του Χάρτη. Θεωρεί βάσιμες τις αιτιάσεις κατά το μέρος κατά το οποίο στηρίζονται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και εκτιμά ότι η κίνηση του μηχανισμού του άρθρου 7, παράγραφος 1, ΣΕΕ δεν αποκλείει την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει, καταρχάς, ότι η προστασία των μελών του δικαστηρίου το οποίο αφορούν οι επίμαχες διατάξεις από το ενδεχόμενο απομακρύνσεως από την υπηρεσία αποτελεί μία από τις εγγυήσεις που είναι συμφυείς με την ανεξαρτησία των δικαστών. Συγκεκριμένα, η προστασία από το ενδεχόμενο απομακρύνσεως από την υπηρεσία (ισοβιότητα) «είναι η αιτία και η έκφραση της δικαστικής ανεξαρτησίας, συνεπάγεται δε ότι η απομάκρυνση, η αναστολή ασκήσεως καθηκόντων, η μετάθεση ή η συνταξιοδότηση των δικαστικών λειτουργών επιτρέπεται μόνο για λόγους προβλεπόμενους εκ του νόμου και τηρουμένων όλων των νόμιμων εγγυήσεων». Ειδικότερα, σύμφωνα με κατευθυντήριες γραμμές που έχουν εκδώσει ευρωπαϊκοί και διεθνείς φορείς όσον αφορά τη δικαστική ανεξαρτησία, οι δικαστές πρέπει να απολαύουν μονιμότητας έως τη συμπλήρωση υποχρεωτικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως ή να υπηρετούν έως τη λήξη της θητείας τους, υπόκεινται δε σε αναστολή ή σε απομάκρυνση από τα καθήκοντά τους μόνο σε περίπτωση ακαταλληλότητάς τους για την άσκηση των καθηκόντων τους λόγω ανικανότητας ή ανάρμοστης συμπεριφοράς. Η πρόωρη συνταξιοδότηση πρέπει να είναι δυνατή μόνον κατόπιν σχετικού αιτήματος του ενδιαφερόμενου δικαστή ή για ιατρικούς λόγους, οποιαδήποτε δε μεταβολή όσον αφορά την ηλικία υποχρεωτικής συνταξιοδότησεως δεν πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ.

³ Υπέρ της οποίας παρενέβη η Ουγγαρία.

⁴ Βλ. Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [204/18](#).

Ο γενικός εισαγγελέας τονίζει ότι η Επιτροπή απέδειξε ότι τα επίμαχα μέτρα, πρώτον, έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη σύνθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δεδομένου ότι αφορούν 27 εκ των 72 δικαστών· δεύτερον, συνιστούν ειδική νομοθεσία η οποία θεσπίστηκε σχετικά με τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου και, τρίτον, δεν πρόκειται να έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Επιπροσθέτως, η αιφνίδια και απρόβλεπτη απομάκρυνση από την ενεργό υπηρεσία μεγάλου αριθμού δικαστών κλονίζει αναπόφευκτα την εμπιστοσύνη των πολιτών. Επιπλέον, κατά τον γενικό εισαγγελέα, μολονότι τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να προσαρμόζουν την ηλικία συνταξιοδότησεως των δικαστών σε συνάρτηση με κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές, οφείλουν, ωστόσο, να το πράττουν χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία και την ισοβιότητα των δικαστών, κατά παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχουν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά, ως εκ τούτου, ότι τα επίμαχα μέτρα παραβιάζουν την αρχή της ισοβιότητας των δικαστών**, της οποίας η τήρηση είναι αναγκαία για να πληρούνται οι απαιτήσεις περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας κατά το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τις απαιτήσεις περί δικαστικής ανεξαρτησίας προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται τα κράτη μέλη κατά την ως άνω διάταξη, η έννοια της ανεξαρτησίας προϋποθέτει, ιδίως, ότι το οικείο όργανο ασκεί τα δικαστικά καθήκοντά του με πλήρη αυτονομία, χωρίς να υπόκειται σε οποιαδήποτε ιεραρχική σχέση ή σχέση υπαγωγής έναντι οποιουδήποτε φορέα και χωρίς να λαμβάνει εντολές ή οδηγίες οποιασδήποτε προελεύσεως, και ότι, ως εκ τούτου, προστατεύεται από εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις οι οποίες θα μπορούσαν να θίξουν την ανεξάρτητη κρίση των μελών του και να επηρεάσουν τις αποφάσεις τους. Εν προκειμένω, η Δημοκρατία της Πολωνίας δέχθηκε ότι η εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας μη έγκριση της παρατάσεως της ενεργού υπηρεσίας δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου πέραν της ηλικίας συνταξιοδότησεως δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα, τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Πολωνίας όσον αφορά τις αρμοδιότητες που απονέμονται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας βάσει του πολωνικού Συντάγματος, το σύστημα εγγυήσεων περί δικαστικής ανεξαρτησίας που κατοχυρώνεται στην πολωνική νομοθεσία και τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη από το Εθνικό Δικαστικό Συμβούλιο (στο εξής: ΕΔΣ) κατά την εκπόνηση της γνωμοδοτήσεώς του δεν επαρκούν για να άρουν την εντύπωση περί ελλείψεως αντικειμενικής ανεξαρτησίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου την οποία προκαλούν τα επίμαχα μέτρα. Ειδικότερα, όσον αφορά την αποστολή του ΕΔΣ, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η γνωμοδότηση του οργάνου αυτού δεν είναι δεσμευτική και ότι, ανεξαρτήτως τη συνθέσεως του ΕΔΣ, η αποστολή του σε καμία περίπτωση δεν αίρει την εντύπωση περί υπέρμετρης εκτάσεως των εξουσιών που αναγνωρίζονται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Επιπλέον, τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Πολωνίας τα οποία στηρίζονται στη νομοθεσία άλλων κρατών μελών και στο καθεστώς του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι πειστικά. Πράγματι, τα νομικά καθεστώτα που ισχύουν σε άλλα κράτη μέλη δεν είναι παρεμφερή της περιπτώσεως της Πολωνίας, καθόσον εντάσσονται σε διαφορετικό νομικό, πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο, ενώ, εν πάση περιπτώσει, τούτο δεν αφορά την παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει η Δημοκρατία της Πολωνίας. Στερείται επίσης σημασίας η μνεία του καθεστώτος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθόσον δεν τίθεται ζήτημα μεταβολής των κανόνων περί ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, επιπλέον, είναι αλυσιτελής, διότι η ιδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως υπερεθνικού δικαιοδοτικού οργάνου συνεπάγεται ότι το καθεστώς που το διέπει αποκλίνει εκείνου της κλασικής τριμερούς διακρίσεως των εξουσιών που ισχύει στα κράτη μέλη. **Ο γενικός εισαγγελέας συμπεραίνει ότι τα επίμαχα μέτρα παραβιάζουν τις απαιτήσεις περί δικαστικής ανεξαρτησίας**, καθόσον δύνανται να εκθέτουν το Ανώτατο Δικαστήριο και τους δικαστές του σε εξωτερικές παρεμβάσεις και σε άσκηση πιέσεων από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατά την αρχική παράταση και την ανανέωση της θητείας τους, γεγονός το οποίο θίγει την αντικειμενική ανεξαρτησία του εν λόγω δικαστηρίου και επηρεάζει την ανεξάρτητη κρίση των δικαστών και τις αποφάσεις που αυτοί εκδίδουν, κατά μείζονα δε λόγο λαμβανομένου υπόψη ότι η απαίτηση περί υποβολής αιτήσεως στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την παράταση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως συνοδεύεται από μείωση του ορίου αυτού.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106